

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Unapređivanje rada u odgojno-obrazovnim ustanovama kroz razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje

20. svibnja 2010., Donje Svetice 38, Zagreb

Nevenka Lončarić Jelačić

Agencija za odgoj i obrazovanje

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Kako svi nastavnici mogu poduprijeti građanski odgoj i obrazovanje ?

- U tijeku je donošenje Europske povelje o odgoju i obrazovanju za demokratsko građanstvo i ljudska prava
- Pripremljena je za donošenje na Konferenciji ministara odgoja i obrazovanja Vijeća Europe

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Cilj je Povelje:

- Zaštititi demokraciju i vladavinu prava
- Smanjiti raskorak između proklamiranih ciljeva građanskog odgoja i obrazovanja na razini politike i zakona i njihovog stvarnog provođenja u život u odgojno-obrazovnim sustavima zemalja potpisnica i članica Kulturne konvencije Vijeća Europe

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- Uvesti demokratsko građanstvo u sve razine formalnog odgoja i obrazovanja od predškolskog, osnovnog, srednjeg i visokog školstva te u neformalno i informalno cjeloživotno učenje.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

U Povelji se definira *odnos* između odgoja i obrazovanja za *demokratsko građanstvo* i za *ljudska prava*. Ti su vidovi odgoja i obrazovanja međusobno tijesno povezani i oslanjaju se jedan na drugog.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- Dok je odgoj i obrazovanje za demokratsko građanstvo primarno usmjeren na *demokratska prava i odgovornosti, na aktivnu participaciju u području građanske, političke, socijalne, ekonomske, pravne i kulturne sfere u društvu*, odgoj i obrazovanje za ljudska prava usmjeren je na *temeljne slobode u svim područjima ljudskog života*.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Građanski odgoj i obrazovanje utvrđen je kao *cjeloživotni proces* u kojem trebaju svoju ulogu izvršiti mnogi čimbenici:

- odgojno-obrazovni stručnjaci,
- političari,
- roditelji,
- odgojno-obrazovne ustanove,
- obrazovne vlasti,
- javni službenici,
- nevladine organizacije,
- mediji i
- široka javnost

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- U Povelji se utvrđuje okvirna uloga svakog od navedenih čimbenika.
- U članku 6. utvrđuje se da zemlje članice trebaju uključiti odgoj i obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava u kurikulare formalnog općeg i strukovnog odgoja i obrazovanja i potom ih trajno osuvremenjivati.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- U članku 7. zemlje članice obvezuju se, uz dužno poštovanje akademskih sloboda, uključiti odgoj i obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava u visokoškolske ustanove, naročito u osposobljavanje buduće profesije učitelja.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- Člankom 9. utvrđuje se da su zemlje članice dužne osposobiti sve učitelje i odgojno-obrazovne radnike za odgoj i obrazovanje za demokratsko građanstvo i ljudska prava tako da oni steknu temeljito znanje i razumijevanje toga područja te osposobljenost upotrebe prikladnih metoda učenja i poučavanja.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Kompetencije učitelja za demokratsko građanstvo i ljudska prava

- Izrađena je posebna studija Vijeća Europe o kompetencijama koje trebaju imati učitelji da bi promovirali demokratske vrijednosti kroz metode aktivnog i suradničkog učenja i poučavanja.
- (How all teachers can support citizenship and human rights education: a framework for the development of competences, www.coe.int 2009)

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- Utvrđeno je 15 kompetencija koje trebaju imati učitelji.
- Kompetencije su razvrstane u četiri područja:
 - A) Znanje i razumijevanje odgoja i obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava
 - B) Proces učenja i poučavanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava: planiranje, upravljanje razredom, poučavanje i ocjenjivanje
 - C) Aktivnosti učenja i poučavanja koje vode razvoju demokratskog građanstva i ljudskih prava kroz partnerstva i projekte s lokalnom zajednicom
 - D) Primjena i evaluacija participatornog odgoja i obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- **A) Prva kompetencija:**
 - Svrha i ciljevi odgoja i obrazovanja za demokratsko građanstvo i ljudska prava (OGD/LP);
 - vrijednosno usmjereno znanje, vještine usmjerene na akciju i razvojno usmjerene kompetencije
- **Druga kompetencija:**
 - Ključni međunarodni okviri i načela koja se odnose na (ODG/LP) i ključni koncepti ODG/LP

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- **Treća kompetencija:**

- Sadržaj ODG/LP kurikuluma, obuhvat političkog i pravnog; socijalnog i kulturnog; ekonomskog; te europska i globalna dimenzija

- **Četvrta kompetencija:**

- Kontekst primjene ODG/LP; među-kulturalni pristupi; kultura škole; uključivanje lokalne zajednice

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- **B) Peta kompetencija:**

- Planiranje pristupa za ugrađivanje znanja, vještina, stavova i vrednota iz područja ODG/LP u kojima aktivno učenje i praktični angažman učenika igraju glavnu ulogu;

- **Šesta kompetencija:**

- Inkorporiranje ODG/LP načela i prakse kroz integrirajuće/kroskurikularne predmete radi povećanja znanja, vještina i stavova te osnaživanje sudjelovanja mladih građana u demokratskom sustavu

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- **Sedma kompetencija:**

- Uspostavljanje osnovnih pravila i održivog ozračja povjerenja, otvorenosti i međusobnog poštovanja;
- Upravljanje ponašanjem u razredu uvažavaju se načela ODG/LP kako bi se osigurao pozitivan školski etos

- **Osma kompetencija:**

- Doseg odgojno-obrazovnih strategija i metodologija uključuje kvalitetan dijalog u cijelom razredu zbog razvoja vještina raspravljanja učenika poglavito u osjetljivim i kontroverznim pitanjima

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- **Deveta kompetencija:**
 - Korištenje širokog spektra pristupa ocjenjivanju postignuća učenika/ca uključujući samoprocjenu učenika i procjenu postignuća kolega/kolegica kako bi se učenici informirali i hvalili napredak i postignuća svojih kolega/kolegica

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- **C) Deseta kompetencija:**
 - Stvaranje odgojno-obrazovnog okružja koje potiče učenike da analiziraju tematsko politička, etička, društvena i kulturna zbivanja, pitanja i događanja na kritički način koristeći informacije iz različitih izvora uključujući medije, statističke podatke i elektronske izvore

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- **Jedanaesta kompetencija:**
 - Suradnja s prikladnim partnerima poput obitelji, organizacija civilnog društva, predstavnicima lokalne zajednice i politike kako bi se planiralo i provelo mnoštvo mogućnosti za stjecanje praktičnog iskustva učenika u demokratskom životu lokalne zajednice

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

Dvanaesta kompetencija:

Razvoj strategija za prevenciju svih oblika predrasuda i diskriminacija te promicanje antirasizma;

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

D) Trinaesta kompetencija:

Procjena do koje razine učenici imaju utjecaja u stvarima koje se njih tiču i određivanje mogućnosti za sudjelovanje učenika u donošenju odluka;

Četrnaesta kompetencija:

Oblikovanje pozitivnih vrednota i stavova DGO/LP-a koji se očekuju od mladih ljudi; demokratski stil uključivanja učenika u planiranje i upravljanje odgojno-obrazovnim aktivnostima

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

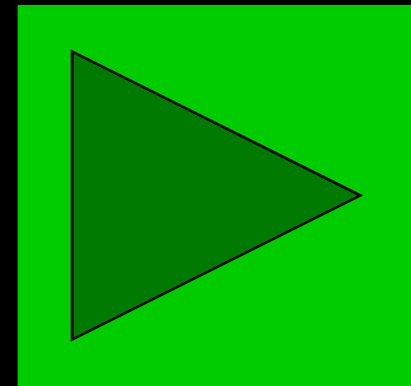
- **Petnaesta kompetencija:**

- Spremnost i volja da se nadziru i vrednuju metode učenja i poučavanja i uporaba tih procjena kako bi se poboljšalo buduće planiranje vlastiti profesionalni razvoj.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- O stručnom usavršavanju koje nudi Agencija za odgoj i obrazovanje svim nastavnicima u području ODG/LP

Poučavanje o klimatskim promjenama

-vode

-šume

-zemlja

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- Stručna usavršavanja nastavnika u Hrvatskoj usmjerena su na stjecanje sljedećih metoda koje vode iskustvenom učenju:
- ***metode raznih oblika grupnog rada***
- ***metoda suradničkog učenja***
- ***metoda radioničkog učenja***
- ***metoda socijalnih projekata (Projekt građanin)*** u suradnji s roditeljima, građanima, stručnjacima i predstavnicima lokalnih vlasti

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- ***metoda projektnog rješavanja problema i inovativnosti u prirodoslovnom i tehničkom području*** u suradnji s razvojnim centrima gospodarskih tvrtki i znanstvenim istraživačkim centrima
- ***metoda simuliranih suđenja*** u suradnji s pravosudnim sustavom,
- ***metoda volonterskog rada***, u suradnji s predstavnicima civilnog sektora (učilišta volonter, Crveni križ, CARITAS)
- ***metoda mirotvornog rada***, osposobljavanje učitelja miritelja i učenika miritelja
- ***metoda radionice budućnosti*** – učenici stječu iskustvo aktivnog i kreativnog učenja, stječu iskustvo osobnog otkrivanja budućnosti i sl.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

ŠTO ZAHTIJEVAJU NASTAVNI PROCESI KOJI IMAJU ZA CILJ STJECANJE KOMPETENCIJA?

- Jasnu analizu potreba učenika., utvrđivanje njihova predznanja, odabir nastavnih sadržaja koji imaju veze sa svakodnevnim životom učenika, ponudu tema i aktivnosti (znanja, informacija) kako bi se steklo znanje ali i razvile vještine i kako bi se potom provjerili, stekli i promijenili stavovi, odabir motivirajućih tehnika rada - igranje uloga, grupni oblici rada, radionički oblici rada, projekti (metoda „Projekt građanin“), terenske studije, kazalište, radionica budućnosti i druge.

Agencija za odgoj i obrazovanje
Education and Teacher Training Agency

- Učenici nisu u ulozi pasivnih slušatelja, suočeni s određenim „nastavnim materijalom“, koji je pripremio učitelj, već su pozvani na aktivno sudjelovanje i su-oblikovanje, isto kao i učitelji koji su pozvani kreirati i osmišljavati nova rješenja za nastavne procese usmjerene prema učeniku i individualiziranim oblicima učenja - *daroviti, djeca s teškoćama, različite sposobnosti, pronalaženje u čemu učenik može biti uspješan*, pružanje mogućnosti za stjecanje samopouzdanja i uspješnog učenja i sl.